

Infrastrukturdepartementet

Rådets möte (transport, telekommunikationer, energi) 2 och 3 december 2021

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Fit for 55-paketet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Policydebatt

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

3.1 a) Direktivet om energieffektivisering

Dokument:

13725/21

13894/21

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet den 2 december väntas en policydebatt om förslaget att revidera EU:s direktiv för energieffektivitet. Ordförandeskapet väntas även presentera en framstegsrapport om de förhandlingar som hittills ägt rum.

Kommissionen presenterade förslaget den 14 juli som en del av lagstiftningspaketet Fit for 55. Kommissionen föreslår bland annat ett bindande energieffektiviseringsmål på EU-nivå om 9 procent minskad energianvändning till 2030 jämfört med ett referensscenario 2020. Medlemsstaterna föreslås bidra till måluppfyllelse genom indikativa nationella bidrag. Vidare föreslår kommissionen ett ökat årligt energibesparingskrav om 1,5 procent under perioden 2024 till 2030. Kommissionen föreslår också striktare energieffektiviseringskrav för offentlig sektor såväl som för värme- och kylsektorerna samt ökat skydd mot energifattigdom.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen har välkomnat att direktivet för energieffektivitet anpassas till EU:s klimatmål. Regeringen verkar fortsatt för hög flexibilitet och låg grad av detaljreglering så att medlemsstaterna kan bidra till EU:s mål på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Det är viktigt att direktivet möjliggör en omfattande elektrifiering av samhället som en del av energiomställningen. Regeringen ser därmed fortsatt positivt på ett bindande energieffektiviseringsmål på EU-nivå och att de nationella bidragen är indikativa. Regeringen ser även positivt på förslagets förstärkning av den offentliga sektorns roll och anser att offentlig upphandling kan vara ett effektivt styrmedel för att öka effektiviseringen. Regeringen ser dock en risk för ökad detaljreglering och minskad flexibilitet till följd av förslaget om höjt årligt nationellt energisparkrav.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning i näringsutskottet den 16 september 2021 om fakta-PM om förslag till revidering av direktivet för energieffektivitet.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgruppen för energi pågår.

Faktapromemoria:

Direktivet om energieffektivisering (EED) 2020/21:FPM134

3.2 a) Direktivet om förnybar energi

Dokument:

13670/21

13894/21

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet den 2 december väntas en policydebatt om förslaget att revidera EU:s direktiv om förnybar energi, som är en del av lagstiftningspaketet Fit for 55. Ordförandeskapet väntas även presentera en framstegsrapport om de förhandlingar som hittills ägt rum.

Kommissionen föreslår att EU:s mål för andel förnybar energi 2030 höjs från 32 procent till 40 procent, samt att submålen för bland annat värme- och transportsektorn justeras upp. Kommissionen föreslår också åtgärder för att främja vätgas i transport- och industrisektorerna, samt åtgärder för att främja energisystemintegration och ökat samarbete mellan medlemsstaterna om produktion av förnybar energi. Förslaget innehåller också skärpta hållbarhetskrav och ökad rapportering för bioenergi. Dessutom innehåller förslaget ett indikativt mål att hela EU senast 2030 ska ha minst 49 procent förnybar energi i byggnadssektorn.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar förslaget att direktivets bindande övergripande mål till 2030 anpassas till EU:s reviderade mål att minska växthusgasutsläppen med minst 55 procent till 2030. Regeringen är dock kritisk till förslagen att öka detaljregleringen av hur målen ska uppnås, liksom att regelverket kring bioenergens hållbarhet revideras innan det går att utvärdera effekten av de regler som började tillämpas i juli 2021.

Regeringen verkar därför för att direktivet inte inför nya bindande submål, samt att icke-bindande mål, krav på gemensamma projekt, och annan detaljreglering inte väljs framför mer effektiva och marknadsbaserade handlingsalternativ. Regeringen anser också att alla kostnadseffektiva fossilfria lösningar, inklusive bioenergi och kärnkraft, spelar viktiga roller för att uppnå EU:s klimatmål och minska beroendet av fossila bränslen. Regeringen avser därför verka för att vätgas producerad ur alla former av fossilfri energi ska kunna användas för att nå vätgasmål.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning i näringsutskottet den 16 september 2021 om fakta-PM om förslag till revidering av EU:s direktiv för förnybar energi.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgruppen för energi pågår.

Faktapromemoria:

Revidering av EU:s direktiv för förnybar energi, 2020/21:FPM144

4. Hantering av stigande energipriser

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

Dokument:

13928/21

13821/21

13957/21

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet den 2 december väntas ett åsiktsutbyte om hantering av stigande energipriser inom EU.

Kommissionen presenterade den 13 oktober ett meddelande om en verktygslåda med frivilliga åtgärder för att mildra effekterna av de höga energipriserna på kort och medellång sikt. Föreslagna åtgärder rymms inom ramen för befintligt EU-regelverk eller inom de redan aviserade lagstiftningsförslagen, såsom revidering av EU:s gasmarknadslagstiftning. Kommissionen tar i meddelandet även upp den föreslagna sociala klimatfonden som ett instrument att ta itu med energi- och mobilitetsfattigdom.

Byrån för samarbete mellan EU:s tillsynsmyndigheter inom energiområdet, ACER (European Agency for the Cooperation of Energy Regulators), har fått i uppdrag att bedöma för- och nackdelar med dagens utformning av grossistmarknaden för el. Diskussionen vid mötet väntas utgå från en delrapport från ACER. I rapporten beskriver ACER hur den europeiska elmarknaden fungerar och vilka fördelar den skapar för Europas medborgare i form av samhällsekonomisk nytta. Framförallt lyfter de fram värdet av marknadsintegration. ACER föreslår inte några förändringar av nuvarande marknadsmodell. Vid sidan av denna rapport kommer även en årligt återkommande marknadsövervakningsrapport från ACER avseende den inre marknaden för el och gas att ligga till grund för diskussionerna vid mötet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att åtgärder för att bemöta de höga energipriserna inte får riskera att snedvrider energimarknaden eller utsläppshandelns funktion. Regeringen välkomnar därför att ACER har fått i uppdrag att titta på eventuella förbättringsområden i grossistledet på elmarknaden.

Regeringen ser inte något behov av ytterligare budgetära mekanismer, eftersom omfattande EU-medel redan finns avsatta till klimatomställningen via EU-budgeten och återhämtningsinstrumentet. Förslaget om den sociala klimatfonden är dessutom inte ett instrument för att hantera fluktuationer i energipriser.

De rådande höga elpriserna är till stor del orsakade av höga priser på naturgas vilket understryker att omställningen till fossilfria energislag behöver påskyndas för att uppnå ambitiösa klimatmål och minska EU:s beroende av fossila bränslen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Information i näringsutskottet den 19 oktober 2021 och samråd med EU-nämnden den 20 oktober 2021 inför det extrainsatta energiministermötet (ITE) den 26 oktober 2021.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej känd.

Faktapromemoria:

Fakta-PM har ej upprättats.

5. Övriga frågor

5.a) Revidering av förordningen om trans-europeisk energiinfrastruktur (TEN-E)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från det slovenska ordförandeskapet.

I december 2020 presenterade kommissionen ett förslag till revidering av förordningen om trans-europeisk energiinfrastruktur (TEN-E) för att göra förordningen kompatibel med EU nya energi- och klimatmål. Rådets allmänna inriktning antogs i juni 2021 vid energiministermötet i Luxemburg. Under hösten har det slovenska ordförandeskapet fört trepartsförhandlingar med Europaparlamentet och kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

5.b) Senaste utvecklingen av externa relationer på energiområdet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

5.c) Rapport om tillståndet i energiunionen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

5.d) Samexistens mellan förnybar energi och biologisk mångfald

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från den danska delegationen

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

5.e) Vikten av att garantera kärnsäkerheten vid belarusiska kärnkraftverk i överensstämmelse med EU:s erkända säkerhetsnivåer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från den litauiska delegationen

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

5.f) Arbetsprogram för inkommande ordförandeskap

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från den franska delegationen

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

6. Direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Antagande av allmän inriktning

Ansvarigt statsråd:

Mikael Damberg

Förslagets innehåll:

Målet för dagordningspunkten är att uppnå en allmän inriktning avseende kommissionens förslag till direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, NIS2.

NIS2 ska ersätta det nuvarande NIS-direktivet (EU) 2016/1148 som antogs den 6 juli 2016. Det var den första rättsakten om cybersäkerhet i EU och i Sverige har direktivet genomförts genom lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

NIS2-direktivet ska bland annat bidra till att ytterligare öka motståndskraften och förmågan att hantera it-incidenter hos offentliga och privata aktörer, behöriga myndigheter och unionen som helhet. Målet är att öka cybersäkerheten hos både privata och offentliga aktörer som är verksamma inom aktuella sektorer inom EU, att öka harmoniseringen på den inre marknaden samt att förbättra den gemensamma situationsmedvetenheten och den kollektiva förmågan inom EU att förbereda sig och agera på

cyberhot. Detta ska uppnås bland annat genom ett effektivare samarbete mellan behöriga myndigheter från respektive medlemsstat, genom att fler sektorer ska omfattas av direktivet samt genom sanktioner som kan användas för effektiv verkställighet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen har välkomnat översynen av NIS-direktivet i syfte att ytterligare förstärka motståndskraften inom cyberområdet, både på nationell och EU-nivå. Regeringen har också noterat att förslaget är omfattande och långtgående och berör många olika sektorer i samhället. Medlemsstaterna ska arbeta utifrån sina förutsättningar och ha möjligheter till inflytande samtidigt som målsättningar för cybersäkerhet bör vara högt ställda.

I förhandlingarna verkar regeringen fortsatt för att harmonisering på området är ändamålsenlig och att direktivet beaktar nationella regelverk och nationella förutsättningar i form av bl.a. affärs- och säkerhetsstrukturer. Vidare verkar regeringen fortsatt för att medlemsstaternas ansvar för att skydda nationell säkerhet säkerställs och att direktivet inte ska hindra medlemsstaterna från att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda den nationella säkerheten. Regeringen verkar även för att värna skyddet för den personliga integriteten samt för att internets rotzon inte ska regleras av direktivet. Det är också av vikt att förslag, strategier och initiativ beaktas i syfte att skapa synergier och undvika dubbelarbete och överlappning. Regeringen driver också en budgetrestriktiv linje där de budgetära konsekvenserna för berörda sektorer ska minimeras. Regeringen verkar vidare för att det bör finnas möjlighet för medlemsstater att bedöma vilka entiteter som ska omfattas av direktivet utifrån nationella riskbedömningar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

En överläggning med Försvarsutskottet ägde rum den 10 februari 2021. Den 28 september 2021 informerades utskottet om läget i förhandlingarna.

Frågan har tidigare behandlats vid samråd i EU-nämnden den 28 maj 2021.

Fortsatt behandling av ärendet:

Efter att allmän inriktning antas väntas trilogförhandlingar.

Faktapromemoria:

2020/21:FPM71 Direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen.

7. Förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI-akten)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas presentera sin lägesrapport om förhandlingen av förordningen om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI-akten) och det förutses ingen diskussion vid mötet. Förslaget presenterades 21 april och dess syfte är att harmonisera regler för AI inom EU, stärka den inre marknadens konkurrenskraft och funktion samt att undvika fragmentering på den inre marknaden, skydda hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar lägesrapporten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med Trafikutskottet ägde rum den 12 oktober.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatt förhandling i rådsarbetsgruppen för telekommunikation och informationssamhället.

Faktapromemoria:

2020/21:FPM109

8. Förordningen om ett ramverk för en europeisk digital identitet

Vilken typ av behandling förväntas:

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas informera om sin lägesrapport om förhandlingen av kommissionens förslag till ändring om EU:s förordning om elektronisk identifiering (ramverk för en europeisk digital identitet), eIDAS-II. Det förutses ingen diskussion vid mötet. Förslaget är resultatet av översynen av den nu gällande eIDAS-förordningen. Förslaget är inte avsett att ersätta eIDAS-förordningen utan endast ändra den. En av de större förändringarna är införandet av en europeisk identitetsplånbok.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar lägesrapporten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

En överläggning med Trafikutskottet ägde rum den 12 oktober 2021.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatt behandling av förslaget i rådet förutses under det franska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2020/21:FPM118

9. Förslag till beslut om vägen till det digitala årtiondet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas informera om sin lägesrapport om förhandlingen

om förslaget om Vägen till det digitala årtiondet och ingen diskussion förutses. I förslaget lägger kommissionen fram ett förslag på ett policyprogram för Europas digitala omvandling fram till 2030. Målen för de fyra nyckelområdena digital kompetens, digital infrastruktur, näringslivets digitala omvandling och digitalisering av offentliga tjänster liksom uppföljnings- och styrningsmekanismen motsvarar det som presenterades i meddelandet om en digital kompass 2030.

Kommissionen lägger bland annat förslag på att varje medlemsstat ska överlämna en nationell handlingsplan för hur målen för det digitala årtiondet ska kunna nås i det egna landet och att multinationella projekt ska kunna drivas som ett konsortium efter ansökan till kommissionen. Kommissionen gör bedömningen att det lämpligaste rättsinstrumentet är ett beslut som blir bindande för kommissionen och medlemsstaterna när det gäller den föreslagna mekanismen för övervakning och samarbete och som syftar till att uppnå målen för det digitala årtiondet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar lägesrapporten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ingen tidigare behandling.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatta förhandlingar i rådsarbetsgruppen.

Faktapromemoria:

2021/22:FPM4

10. Digitala rättigheter och principer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd:

Anders Ygeman

Förslagets innehåll:

Riktlinjedebatten tar sin utgångspunkt i kommissionens aviserade initiativ om en deklaration om digitala rättigheter och principer. Initiativet aviserades

i meddelandet om den digitala kompassen 2030 och kommissionen hänvisar där till vikten av att stärka individens ställning i det digitala rummet och menar att en deklaration kan fungera som utgångspunkt för både offentliga och kommersiella aktörer. Deklarationen har ännu inte presenterats.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen ser positivt på initiativ som syftar till att stärka individers möjligheter att ta del av digitaliseringens möjligheter. Det är dock viktigt att de digitala principer som avses tas fram harmoniseras med existerande folkrättsliga åtaganden om mänskliga rättigheter.

Utgångspunkten bör vara att de rättigheter, och skyldigheter, som gäller offline även gäller online. De digitala principerna bör även grundas i tidigare arbete på området, inklusive inom FN och Europarådet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Meddelandet om en digital kompass behandlades i Trafikutskottet 25 maj och i EU-nämnden den 28 maj.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ingen förutsedd behandling.

Faktapromemoria:

2020/21:FPM94 Meddelande om digital kompass 2030.

Övriga frågor

11. a) Pågående lagstiftningsärenden

i) Roamingförordningen

Ordförandeskapet väntas informera om trilogförhandlingen om förslaget till en omarbetad förordning om roaming i allmänna mobilnät i unionen. Syftet med förslaget är att förlänga giltigheten för de bestämmelser som reglerar den EU-omfattande roamingmarknaden efter 2022 och samtidigt ändra de högsta grossistavgifterna och införa nya åtgärder för att säkerställa verklig roam-like-at-home (RLAH). Förslaget innehåller också nya åtgärder som rör transparens, tjänstekvalitet och nödkommunikation.

ii) Dataförvaltningsakten

Ordförandeskapet väntas informera om trilogförhandlingen om den europeiska dataförvaltningsakten. Kommissionen presenterade förslaget den 25 november 2021. Syftet med akten är lägga fram regler och riktlinjer för dataförvaltning och hantering inom EU, inkl. för kommande s.k. gemensamma europeiska datautrymmen.

iii) eDataskyddsförordningen

Ordförandeskapet väntas informera om förhandlingen av förslaget om en ny förordning om respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i elektronisk kommunikation som presenterades av kommissionen i januari 2017. Den senaste triloggen hölls 18 november 2021.

11. b) Återrapport från ministermötet i D9+ (Luxemburg, 27 oktober 2021)

Ordförandeskapet väntas informera om ministermötet i D9+. D9+ bildades 2016 på initiativ av Sveriges regering och utgör ett samarbete mellan medlemsstater som är framstående länder på digitaliseringsområdet och vill verka för utvecklingen av en digital inre marknad inom EU. Vid mötet diskuterades den digitala och gröna omställningen.

11. c) Det inkommande ordförandeskapets arbetsprogram

Den franska delegationen väntas informera om arbetsprogrammet för sitt ordförandeskap som tar vid 1 januari 2022.